

Gonosz divat.

Irta: B. Büttner Lina.

Több tavaszon át de sok házban várták hasztalan a „szere-nse-madárcák“, a vidám kis fecskék hazatérését. A hol egy-egy fecskepár mégis megjött, mennyi kérdéssel fordultak felé-jök: hová lettek a többiek? mért, hogy az a sok, sok fecske, kik őszzsel innen útra keltek, nem jött most vissza?

E kérdésekre a hazatért kis fecskék csak hajtogatták fejecskéiket, míg panaszos válaszukat elesevegték a fakadó fáknak, ébredő virágoknak s mohos házfedeleknek, s azok bizonynyal meg is értették, mért nem jöhettek haza mind a többiek is? De mi csak akkor tudtuk meg, mikor ismét vissza-kerültek szegénykéik. Visszakerültek, de miként? némán, halva, mint szomorú divatos pipereczikkek az asszonyok és leányok kalapjain, s estélyi és báli öltözékein! A telhetetlen divatnak nem volt elég a csipke, gyöngy, virág, szalag s ékszer a nők ékesítésére, gonosz kézzel belenyul még a fecskefészekbe is, s a mit a legvásottabb suhanez se bánt, megöldösi az „Isten madárcáit“ — piperének!

A chic! A chic megkivánta a fecskéket. Az elegánczia úrnője a divatnak, a chic soubrette a divat szolgálatában. És mit tudja a chic, hogy a fecskék várva várt kedves ismerősei annyi háznak; s ha tavaszoként vidám dalukkal megérkez-nek, mily örömet hoznak magukkal sok, sok családnak, s hogy a kikelet, mintegy a fecskék szárnyain tartja bűbájos bevonu-lását? Mit tudja a chic, hogy e kis madárcák mentenek meg minket légytől, szunyogtól s más rovaroktól, a mi által nagy szivességet tesznek nekünk? Mit tudja a chic, hogy Hugó Viktor azt írta:

„A roppant templomok mi szépek,
Legmagasabbak az ég után,
De egy parányi fecskefészek
Az Isten háza igazán!“

A chic mindezt nem tudja, de nem is tudhatja, mert csu-pán saját magával van elfoglalva. De vajjon, ha az „ellenáll-hatlanul hódító“ kalapokon, vagy a „jöttem, láttam, győztem“ frizurák tetején azok a halott fecskék egyszerre visszanyernék hangjukat, nem csicseregnék-e ezerféle változatban ugyanazt az őket viselő szép fejekről, a mit Katona József Bibe-rach vitézzel mondat a szép udvarhölgyről: „Kár egy ilyen esinos főért, hogy a velő hibáz belőle. Benne van két szép szem, mely hódítón beszél; szép ajkak, melyek édesen beszél-lenek és még egy elesábitatón beszélő szajkói nyelv, — és minden, a mi csak beszélhet, azt beszéli, hogy az ész hiány-zik, a fejecske kong.“ S ehhez talán még azt is hozzá ten-nék: s a sziv sivár.

Pedig ez csak nagyon ritkán találna. Mert a nők s leányok legtöbb esetben csak gondolat nélkül elfogadnak mindent, a mit a divat mint újat nyújt. Dehogy gondolják meg, hogy egy ilyen szivtelen divat eredete bizonynyal csak valami gonosz szeszélye lehetett egy olyan nőszemélynek, kinek az illem tisztelői a nevét sem mondanák ki.

Azonfelül veszélyes is ez a kegyetlen gonosz divat, mert a halott madárkákat nagy mennyiségű arzenikkel szokták praeparálni, hogy tollazatuk megőrizze színét és fényét s hogy a molyok el ne pusztítsák. Az így kikészített madárkákról aztán folytonosan finom arzenikumpor válik le, a mi beveszi magát az arzbőrbe, szembe, orrba s szemgyuladást, főfájást és más rosszulleteket okoz, megtámadva így az egészséget, sőt az életet is.

De mikor chic! — így még olyanok is felpiperézik magukat ezekkel a szegény, szomorú kis halottakkal, a kik maguk a világért sem hoznák azt divatba, sőt ha valahol az útszélien találnák betegen ugyanazt a madárkát, melyet megölve örömmel viselnek, a kis beteget fölvennék s bizonynyal gyöngéden ápolnák, gondolnák, hogy megmentsek a haláltól.

Ezekre nem is illik az angol lapok szigorú megrovása, melyet az amerikai sokszoros milliomas Mackaynének tartottak, midőn az két vadászt küldött Uj-Guineába paradicsom-madarakat lődözni, hogy azok remek szép tollazatából köpeny-két készíttessen magának. Megrótták a szivtelen asszonyt e minden jobb érzést kizáró hiuskodásért. „E köpeny unikum lesz“, írta többek közt a tekintélyes „Saturday Review“, „és méltó lenne, hogy a civilizáció története följegyezze, mint az eszeveszett gyilkolás emlékéét. Mert azt a legbutább és a semmi jobb érzéssel nem bíró nőnek is tudnia kell, hogy az ilyen hivalgás durva és tisztességtelen. Hogy a legszebb madarak egyikét kipusztítsák egy hiu asszony barbár tetszvágyának kielégítésére, ilyesmi a legeggyűbb és a legüresebb fejű embert is megdöbenthetné. Talán ez önző pusztítás kirívó példája föl fogja ébreszteni a nők lelkiismeretét. Induljon a közérzés helyes úton és ha Mackayné köpenyét mégis elkészíttetné, mikor fölveszi, egy nő se nézzen rá s ne beszéljen vele.“ És az angol nők, kikről el van ismerve, hogy épp oly helyesen éreznek, mint a mily helyesen gondolkoznak, — a mi többnyire együtt is jár, — bizonynyal követték volna a lapok fölhívását, ha a sok milliomas asszony be nem látja, hogy neki sem szabad minden.

Ha a mi hölgyeink közül csak néhányan küldenék vissza a kalapokat azzal a kijelentéssel, hogy madarakat nem fognak rajta viselni, akkor a divatárusnő saját érdekében nem hozatna többé, és az a négy gyár, mely Franciaországban kizárólag azzal foglalkozik, hogy madárkákat készít ki női piperecikkeknek, kénytelen lenne beszüntetni gonosz működését.